
Aandachtsgebied: Leefomgeving
Team Beleid Leefomgeving
E-mailadres: M.Burgstaller@barneveld.nl
Telefoonnummer: 0342495346

Raadsvoorstel nr. 4296
Barneveld, 16 september 2025
Portefeuillehouder: J. de Heer-Verheij

Onderwerp: Kaders voor het op te stellen Energiebeleidsprogramma (BL-BUR)

Samenvatting raadsvoorstel

De energietransitie bevindt zich in een dynamische fase, waarin de realiteit snel verandert. Waar voorheen de nadruk vooral lag op het stimuleren van duurzame energie, verschuift de aandacht steeds meer naar het realiseren van een robuust energiesysteem en een betrouwbare en veilige energievoorziening. Deze veranderende context vraagt om een andere benadering van beleid en werken: wendbaar, toekomstgericht en afgestemd op de complexiteit van het energiesysteem. Om richting te geven aan deze ontwikkeling, zijn duidelijke kaders noodzakelijk.

Het vaststellen van de kaders voor het Energiebeleidsprogramma is een raadsbevoegdheid. Deze kaders bestaan uit visie, normen, leidende principes en een programma van eisen voor nieuwe ontwikkelingen. Hiermee wordt richting gegeven aan de verdere uitwerking van het beleidsprogramma en geborgd dat toekomstige maatregelen aansluiten bij gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid en energietransitie.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. Vaststellen van de beleidskaders voor het op te stellen Energiebeleidsprogramma, bestaande uit de visie, normen, leidende principes en programma van eisen voor nieuwe ontwikkelingen.

1. Inleiding

Het op te stellen Energiebeleidsprogramma is een verdere uitwerking van de Omgevingsvisie op het thema energie, zoals ook benoemd in de uitvoeringsparagraaf van de Omgevingsvisie. Het beleidsprogramma is een thematisch, en deels vrijwillig (met uitzondering van het warmteprogramma dat erin wordt opgenomen) beleidsprogramma. In het vaststellen hiervan wordt de rolverdeling tussen het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad, zoals in de Omgevingsvisie beschreven staat, aangehouden. Dit betekent dat de gemeenteraad de kaders van het beleidsprogramma vaststelt, waarna het college de verantwoordelijkheid heeft om het beleidsprogramma op te stellen en vast te stellen. Het college is daarmee verantwoordelijk voor de uitvoering en realisatie van de ambities binnen het beleidsprogramma.

Dat het te ontwikkelen Energiebeleidsprogramma thematisch is, betekent dat het programma het samenhangende beleid voor het thema energie zal bevatten, inclusief maatregelen die genomen zullen worden om de doelstellingen uit het beleid te realiseren. Het beleidsprogramma is op deze manier de schakel tussen beleidsontwikkeling en uitvoering. De beleidscyclus, zoals beschreven in de Omgevingswet, beschrijft dat omgevingsplannen en/of omgevingsvergunningen de volgende stappen zijn. In het beleidsprogramma zal er dus nog geen ruimtelijke impact worden beschreven.

Energie is één van de thema's van het programma Duurzaamheid. Onder het programma Duurzaamheid is in 2025 het opstellen van een Energiebeleidsprogramma een belangrijke focusactiviteit. In januari 2025 is de bestuursopdracht ([dossiernummer 3881](#)) voor het ontwikkelen van het Energiebeleidsprogramma

vastgesteld door het college. De opdracht is om een integraal beleidsprogramma te ontwikkelen met concrete normen en leidende principes voor besparing, opwek en infrastructuur, voor zowel elektriciteit als warmte. Zoals toegelicht is het beleid een uitwerking van de Omgevingsvisie op energiegebied. Daarnaast beogen we met het Energiebeleidsprogramma te voldoen aan de wettelijke eis om uiterlijk eind 2026 een warmteprogramma te hebben. De kaders die nu voor liggen, zijn het fundament van het beleidsprogramma, waar de nadere uitwerking van het volledige beleidsprogramma op gebaseerd wordt.

Relatie met RES

Met het komen tot het Energiebeleidsprogramma lopen we (in tijd) net voor op de regio Foodvalley waar gewerkt wordt het de ontwikkeling van een Regionaal Energieperspectief 2040. Waar in 2019 met de Regionale Energie Strategie 1.0 de focus lag op het vergroten van het aanbod duurzame energie via grootschalige opwekking van elektriciteit, is die focus inmiddels verschoven naar een brede regionale visie op het energiesysteem van de toekomst. De regio wil hierin voorzien met het Energieperspectief. Het voorstel voor dit Energieperspectief wordt ook gedeeld met college en gemeenteraad, waarbij de gemeenteraad gevraagd wordt of zij instemmen met het opstellen van het Energieperspectief en de bijbehorende uitgangspunten. De uitgangspunten van het Energieperspectief van de regio zijn in lijn met de kaders voor het Energiebeleidsprogramma van de gemeente.

2. Beoogd effect

De kaders die voorliggen vormen de basis voor de verdere uitwerking van het energiebeleidsprogramma. Door het vaststellen van deze richtinggevendende uitgangspunten wordt geborgd dat toekomstige maatregelen en projecten binnen het Energiebeleidsprogramma aansluiten bij de ambities van de gemeente op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen, duurzaamheid en energietransitie en klimaatneutraliteit. Het voorstel draagt daarmee bij aan een consistente en doelgerichte aanpak.

3. Argumenten

1.1 De realiteit is veranderd en bestaand beleid met betrekking tot energie is verouderd

Het huidige energiebeleid, gebaseerd op o.a. de Energievisie 2015–2020, is niet meer toereikend voor de actuele uitdagingen binnen de energietransitie. We hebben de afgelopen jaren te maken met een veranderende realiteit. De focus ligt niet langer alleen op duurzame energie, maar ook steeds meer op een robuust energiesysteem en betrouwbare energievoorziening. Dit alles om te kunnen blijven voorzien in de benodigde energie én om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Deze veranderende realiteit heeft impact op het soort beleid dat nodig is en vraagt om concrete kaders en leidende principes. Binnen de gemeente Barneveld worden op verschillende fronten initiatieven genomen, maar deze missen samenhang. Door kaders vast te stellen, ontstaat een integrale basis. Deze kaders vormen de basis van het Energiebeleidsprogramma waarin bestaande en nieuwe maatregelen opgenomen worden. Dit biedt duidelijkheid en richting aan zowel interne gemeentelijke afdelingen als aan inwoners en ondernemers. Uiteindelijk zal het energiebeleidsprogramma de energievisie en de warmtevisie vervangen, deze komen dan te vervallen.

1.2 De kaders zijn volgens het proces onder de omgevingswet nodig om tot een integraal Energiebeleidsprogramma te komen.

De Omgevingswet vraagt om een integrale benadering van ruimtelijke en maatschappelijke opgaven. Het vaststellen van beleidskaders is een noodzakelijke stap binnen dit proces om te komen tot een Energiebeleidsprogramma. Deze kaders maken het mogelijk om concrete maatregelen te formuleren en zorgen ervoor dat het beleidsprogramma beleidsmatig goed verankerd is.

1.3 Integraal beleidsprogramma voor energie en warmte voor een toekomstbestendige aanpak.

Voor eind 2026 moet de gemeente een warmteprogramma vaststellen. In Barneveld is er een sterke inhoudelijke overlap tussen energie- en warmtebeleid. Door te kiezen voor één integraal Energiebeleidsprogramma wordt deze samenhang benut en ontstaat een efficiënte en toekomstbestendige aanpak. De kaders vormen hierbij het fundament voor een beleidsprogramma dat beide thema's op een samenhangende manier adresseert.

1.4 Kaders sluiten aan op landelijke, provinciale en regionale uitgangspunten

De kaders van het Energiebeleidsprogramma zijn een verdere doorvertaling van de uitgangspunten in de Omgevingsvisie. Deze uitgangspunten zijn in lijn met landelijke, provinciale en regionale uitgangspunten. De beschreven normen (onderdeel van de kaders) komen overeen met eerder vastgesteld normen zoals opgenomen in de energievisie en de warmtevisie. Uit de leidende principes volgt dat er anders naar het energiesysteem gekeken wordt met de focus op robuuste, veilige, decentrale energiesystemen en kansen voor energiegemeenschappen.

2.1 Het is de rol van de gemeenteraad om de beleidskaders vast te stellen

In de vastgestelde omgevingsvisie is de rolverdeling tussen het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad beschreven (hoofdstuk 5, paragraaf 5.4). Dit betekent dat de gemeenteraad de kaders van het beleidsprogramma vaststelt, waarna het college de verantwoordelijkheid heeft om het beleidsprogramma op te stellen en vast te stellen. Het college is daarmee verantwoordelijk voor de uitvoering en realisatie van de ambities binnen het beleidsprogramma.

4. Kanttekeningen

1.1 In deze fase is nog geen ruimtelijke doorwerking opgenomen

De kaders van het Energiebeleidsprogramma bevat in deze fase nog geen ruimtelijke impact. Dit kan leiden tot vragen bij stakeholders over de concrete gevolgen voor de fysieke leefomgeving. In de verdere uitwerking van het beleidsprogramma wordt dit aspect meegenomen, waarbij het van belang is om goed te duiden hoe en wanneer ruimtelijke keuzes worden gemaakt en hoe deze aansluiten op een omgevingsplan.

1.2 Verwachtingsmanagement is essentieel

De kaders geven richting aan het beleidsprogramma, maar zijn nog geen concrete maatregelen. Het is belangrijk om in de communicatie duidelijk te maken dat het vaststellen van kaders een eerste stap is. De daadwerkelijke maatregelen volgen in het beleidsprogramma en de ruimtelijke impact en doorvertaling in de omgevingsplannen.

5. Financiën

Met dit voorstel worden de kaders voor het energiebeleidsprogramma vastgesteld. Na vaststelling volgt een uitwerking in een concreet, door het college vast te stellen, energiebeleidsprogramma. De hiervoor benodigde capaciteit en middelen zijn reeds begroot binnen de bestaande begroting.

De uitvoeringskosten van het Energiebeleidsprogramma worden opgevangen binnen de beschikbare financiële kaders (beleidsproduct 326 milieu en ruimtelijke ordening). Structureel is een budget beschikbaar van ca. EUR 200.000, bestaande uit de middelen voor het energieloket, warmtetransitie, CO₂-prestatieladder en energie en duurzaamheid (nummers. 6236, 6946, 6948, 6896). Hieraan kunnen mogelijk nog aanvullende middelen beschikbaar komen via de specifieke uitkering van het rijk (SPUK CDOKE-capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid).

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

Het gehele Energiebeleidsprogramma scoort een 3 op de participatieladder, dat komt neer op meewerken en adviseren. De participatie is uitgewerkt in een participatieplan. Om tot de kaders te komen van het Energiebeleidsprogramma zijn verschillende maatschappelijke stakeholders geconsulteerd, namelijk bedrijven, energiecoaches en een expertgroep. Daarnaast maken we gebruik van de uitkomsten van het participatietraject dat is uitgevoerd ten behoeve van de omgevingsvisie. Voor de verdere uitwerking van het Energiebeleidsprogramma zullen dezelfde stakeholders opnieuw worden betrokken, als ook burgers in Barneveld.

b) Communicatie

Het totale Energiebeleidsprogramma wordt ter inzage gelegd. Dit is tevens een verplichting voor het onderdeel warmteprogramma binnen het energiebeleidsprogramma. Tijdens het participatietraject zullen de stakeholders goed geïnformeerd worden over het proces en de relatie van de kaders tot het Energiebeleidsprogramma om de verwachtingen te managen.

7. Vervolgstep

Na vaststelling van de beleidskaders, zal het volledige beleidsprogramma worden uitgewerkt en wordt het verdere bestuurlijke traject vormgegeven. Het streven is om aan het einde van het jaar het concept Energiebeleidsprogramma ter inzage te kunnen leggen. De ontwikkeling van het beleidsprogramma wordt in nauwe samenwerking met de uitwerking van de omgevingsvisie opgepakt.

8. Bijlagen

Bijlage 1: Kaders Energiebeleidsprogramma

Bijlage 2: Concept raadsbesluit Kaders Energiebeleidsprogramma

Burgemeester en wethouders van Barneveld, de secretaris, W. Wieringa	de burgemeester, J. van der Tak
--	------------------------------------